

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14—
POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJEVNO, MJESECNO
K 1:20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

GOD. II.

IZLAZI SRIEDOM I SUBOTOM

:: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. ::

ŠIBENIK, 8. SRPNJA 1914.

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNJI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

BR. 54.

Za čast i interes Šibenika!

Za 21. i slijedeće dane ovog narednog mjeseca občinari občine Šibenke pozvani su, da biraju občinsko vijeće, da dadu občini Šibenku redovitu upravu, koje već skoro 18 mjeseci nema, a od 10 mjeseci zamijenjena je občinskim upravnim odborom imenovanim od Namjestništva sporazumno sa Žemaljskim Odborom nakon raspusta občinskog vijeća uslijed nepovjerenja koje ovo skoro jednoglasno glasovalo odsjemu načelniku dnu. Krstelju radi njegovog sramotnog upravljanja občinskom imovinom, radi njegovog izrabljivanja občine i občinske imovine u njegove vlastite lične svrhe.

Drinković i Krstelj htjedoše u prvi mah prikazati naš sukob s njima kao posljedcu tobožnjeg našeg odstupanja od nezavisne narodne politike, kao posljedcu tobožnjeg našeg uzmaka od pravaštva i pravaškog programa. Mjerodavni čimbenici stranke prava naprotiv dodješo do spoznaje, da su izdaju pravaštva počinili baš Drinković i Krstelj davajući nakon balkanskih ratova pravaštva značenje koje je u oprijeci sa čitavim dosadanjem njegovim životom, htijući upregnuti stranku prava u službu velikosrbske narodne ideje, te je vrhovna uprava stranke prava Krstelja i Drinkovića izključila.

Najodličniji i po hrvatski narod najzaslužniji muževi stranke prava dr. Mile Starčević, dr. Matko Laginja, don Ivo Prodan, Spinčić, Zagorac, Pavelić i drugi njihovi suboroci izrekoše na izdajnicima pravaštva Krsteljem i Drinkovićem osudu, te je tako naš sukob s njima bio razrišćen. Nakon glasa nepovjerenja občinskog vijeća nismo mogli biti skupa sa Krsteljem kao Šibenčanima, a nakon pravorijeka vrhovne uprave stranke prava nismo smjeli biti skupa sa Drinkovićem i Krsteljem ni kao pravaši.

Sveden jednom na čistac taj naš sukob s upropastiteljem občine Šibenke i s izdajicama pravaštva, nakon što je u najvećanijoj formi dana zadovoljstva našem našrom, hrvatskom radu, nije mogao a da ne izostane i u mjestnim našim prilikama preokret u položaju, koji bio stvoren protiv nas jedino lazu, zavaravanjem i himbenošću izdajica pravaštva.

Upravo žalostne prilike, u kojima je ostavio Krstelj občinu Šibenku nakon što ju finansiјalno upropastio i napravio joj toliko stotine tisuća novog, niciš opravданog duga, zahtjevale su suradnju svih občinara vezanih pravom ovom gradu i odlomcima i ljubavlju i dobrom voljom za rad. A da se saniranje, sredjenje tih žalostnih prilika mogući, red je izključiti občinu iz strastvene, strančake borbe, red je omogući jednu čisto administrativnu občinsku upravu, koja će uz to biti u suglasju sa hrvatskim i kršćanskim osjećanjem občinara. U ovoj suradnji dobro došao svaki Hrvat koji iskreno osjeća za ovaj grad, za ovu občinu. I zato je, znanjem pokrajinske uprave

stranke prava i odobrenjem vrhovne uprave stranke prava, došlo između hrvatskih stranaka do sporazuma, koji će očuvati občinu od strančarstva i omogući uspešan rad za materijalno pridigneće občine.

Predstavnici stranke prava i hrvatske narodne stranke sporazumiše se, da će u novom občinskom vijeću imati stranka prava 19, a nadnjaci i naprednjaci 17 vijećnika, od kojih će dr. Vice Iljadica biti načelnikom. Razmjer stranaka u vijeću biće takav, da će obe stranke biti upućene na zajednički, složan rad, koji će u svim ekonomskim pitanjima biti daleko od strančarstva. Sličan sporazum bio je sklopljen i u Makarskoj, a da je bio blagovoran i sretan, priznaju to jedinošnudo gradjani i seljani občine Makarske. U političkim pak pitanjima, i ovde kao i u Makarskoj stranka prava pridržala si je podpunu slobodu.

Mjestni klub stranke prava, na skupštini obdržavanoj dne 5. ov. mj., kojoj sudjelovalo 600 Šibenskih pravaša, ovaj je sporazum jednouđeno, a odobriće ga jednako jednouđno i predstavnici selu na jutros obdržavanome sastanku. Tako i prije stradne stranke na sastanku dneva 5. ov. mj. Zajednička pak velika javna narodna skupština, koja će se obdržavati dne 12. ov. mj., utaćeni sporazum veseljem će pozdraviti.

Šibenik je ovim sporazumom učinio jedno veliko djelo, koje će sigurno blagovorno djelovati na čitavu zemlju, koja težko snosi moru ekonomskog raspara što izpija sve dalmatinske občine. Občine nesmiju da budu ničija podvornica, ničije strančko vlastništvo, pogotovo ne kravu muzara klika ili pojedinaca. Oslobodit našu Dalmaciju dosadanjev upravljanja občinama, bit će zamašno djelo koje neće ostati bez blagovnog utjecaja i na kulturne naše prilike i na političke naše odnose.

Istina, jedna klika u Šibeniku uortaća se proti sporazumu hrvatskih stranaka. Ali, jednom baćena sa sedla i razkrinkani joj vodje kao izrabljivači i razsipnici općinske imovine, njezina sila spada u prošlost. Komandirana od nekolice advokata, koje sa Šibenikom i odlomcima vežu samu interesu njihovih kancelarija, ne ljubav, ne porijeklo, ne djetinjstvo, ne rodinske veze, ta klika pokazuje samo grabežljive svoje namjere koje će gradjani i občinari Šibenske občine odbiti takovom jednouđnošću i odlučnošću, da će nametnike proći voljaigrat se sa Šibenskom vatrom.

Nama je uostalom draga da ih vidimo na izbornom mezevu. Ali neka ih svih, u sva tri tijela, da ih vidimo, da ih prebrojimo te junake što hoće da se nametnu Šibenčanima za štitnike, pa da im imena ovjekovječimo.

Ali u borbu sa otvorenim vizirom, ne zavaravanjem, ne lažima. Izdajice pravaštva, koje je stranka prava izključila iz svojih redova radi njihovog

Marvogojsvo i vinogradarstvo.

Na skupštini poljičke gospodarske zadruge u Priku dne 29. lipnja o. g. predsjednik Don Frane Ivanović iznio je u pogled marvogojsku i vinogradarstvu slijedeće zanimive podatke:

Cilj naše gospodarske zadruge jest promicati racionalno gospodarstvo, naime ono koje više odgovara potrebama našega predjela i koje se bolje izplaćuje proizvodjelu. Kroz prve dvije godine našeg poljopravljanja uprava zadruge poticala nas je na obnavljanje poharanih od filoksere vinograda američkonom lozom, pribavila je lozu, gume, uputila mlade ljudje, da se uče navrćanje, uputila preko občine kod načelništva pitanje bezkamatnog zajma, koji je već odobren u iznosu od Kr. 83.000. Svojmo to činili, jer loza je glavni proizvod u Poljicima i jer se je prama dosadnja cijena na starom panju dobro izplatila. Bojati se je, da unaprijed ne će biti tako. Amerikanica se je po svuda nadala. Ugarska, Hrvatska, Slavonija, Istra, Tirolska, Donja Austrija već su podpunno obnovljene i napućene amerikanicom, postrojivo se je slijedilo, da smo ove godine u sumporu, galici, takljama, umjetno gnoju i gumi nabavili vrijednost za 30.000 K (same gume 4.500 K). Računajte, da se više od toga skoro dvostruko uložilo u obradjivanje vinograda, eto Vam skoro K 100.000 uloženo u vinogradarstvo. Hrće li se to izplati? Vrlo je dvojbeno.

Nije pametno, da visimo o jednoj žici, o samoj lozi. U Poljicima imamo zgodnji položaj i za sijanicu: ječam, pšenici, ožicu, kukuruz. Bez vina se može živiti, ali bez kruha nemože. Pšenica je skupa 28-30 Kr. po kvintalu. Imade naši članovi skupljali smo podatke — koji troše 50-60 g ūta na godinu, to iznosa K 1200—1600.

Naša Dalmacija uvaža iz Magjarske preko Rijeke u brašnu i žitu do 15 milijuna Kr. na godinu. Kada bi naša Neretva bila uređena, a tako sinjsko, imotsko, vrličko, kvarnersko polje, ti bi milijuni ostali na našoj žemljici. Vrlo je bilo draga viditi ovih dana u selu Sitnomu da su počeli nasi članovi rabiti umjetno gnoj KS za žitarice vrlo dobro uspješno. Tako čujem i u Docu. Izakruhu glavna je hrana meso, sir, mljek, na mjesto sveobegog gojenja lože ja bih Vam preporučio, da se bavite marvogojstvom u predjelima za to podnesim. Vidite, mi u Dalmaciji ne imamo ni kruha ni mesa dobastno za našu potrebu. Za marvogojsvo hoće se ūta, pašnjava, trave. Svega toga dalo bi se podgođiti obilato mjeri. Naša pokrajina Dalmacija obuhvaća površinu 1.282.257 hektara, a od tih je tek 57% obradjeno i sposobno za poljopravljanje, ostala se muša, pašnjava, golet. Sve to trebalo zaoditi ūtom i eto pašnjava, trave i hrane blagu. Tako naša Poljica raštrkana su u 20 selu, na prostoriju od 248 kvadratnih kilometara, od kojih nit 100 kilometara kvadratnih nije sposobno za vinogradarstvo i sijanicu, sve ostalo je planina, golet ili muša, pašnjava, trave. Sve prodonle, vododerine, jametine i posike po planinama mogile bi se pretvoriti u pašnje. U Titoškoj i Štajerskoj to čine. Ministarstvo daje svake godine podršu do 800.000 K za gojenje planinskih i dolinskih livada (Alpen-Thalwiesen). Od togi na jedne pare za Dalmaciju. U nas se sasvim malo brigamo za marvogojsvo, a to je prvi izvor blagostanja. Za to i zove blago. Naša braća u Bosni i Banovini puno bolje stope od nas. Ovih dana iznesena je i glasovana u sarajevskom saboru zakonska osnova, da se sklopi zajednica od K 4.300.000 za promicanje marvogojsva, a prije je glasovan zjam od 19 mil. za melioracije, drugi zjam

od 6 mil. za obskrbu vodom u krasu. Ali su u Bosni ūte, koje zapremaju 2 i pol milijuna ha, 51% ukupne površine. U Banovini marvogojsvo se je radovalo. Kroz zadnjih 10 godina poskočila je vrijednost stoke za 600 milijuna kruna. Tamo se pametni seljaci bave peradarstvom. Pred prošle godine 1912. uvezeno je u Njemacku izvanka 122 milijuna maraka jaja i peradi, od toga iz Hrvatske za jaja, perje, meso i peradi 11 milijuna kruna.

U nas je težici da se sramite batiti ovim silnjarima. Pametan gospodar mora iz svačesa izbiti para, a nikad, opet van velim, visiti o jednoj i to tankoj žici. Romal povahiti malo seko Nalckice u bližini grada Omiša: mlijeko, jaja, drva, zeće svako jutro nose u grad i hvataju vrča novca u dobro stope, nemaju dugi. Mi smo Poljaničani na vrlo zgodnom položaju, da možemo svaku struku iz polja dobro prodati i unovčiti, osobito mlijeko, sir, maslo i meso. U blizini smo osim Omiša i velikog grada Splita, koji svega toga mnogo troši i uvaža izvanku. Grad Split troši svaki dan 15 hektol. mlijeka, a to se dočaša iz bližnjih sel (Solina, Klisa, Stobreč). Izvanka dovaža se maslo, kojega se svaki dan potroši do 100 kg. (po Kr. 3—4 kg.). Sira Ementhala i drugog izvanka potroši na godinu do 100.000 Kr. Mesa se zakoljue u splitskoj klanionici na godinu: volovo 3000 (težine u srednju 200 kg. x Kr. 1.40) = 840.000 Kr., teleta 1000 glava = 500.000 Kr., brava 22.000 = 600.000 Kr., janjaca i kožiljka 32.000 = 320.000 Kr., svinja 1.200 = 150.000 Kr. Splitski biki nabavljaju goveda većinom iz Bosne (1%), a zadnjih godina iz Magjarske, jer u nas nema dobro utovljene marve za hranu. Zašto se mi u Poljicima ne bi makli i počeli se baviti marvogojsvom? Težaku je koristiti prodati 2 vola i 30—40 janjica i kožiljka nego 40—50 hekt. vina. Kupca za blago ima sigurno, dočim uz punu bačvu neprodana vina, kako ste kušali ove godine, nemate pare u kesi. Za vino će biti sve to gdje, a za blago i meso sve to boje unaprijed.

Zatvori li Srbija svoju granicu prama Austriji, jer joj se otvara sada drugi izvoz no solunsku luku, meso će strašno poskupiti a već je i danas skupo. Bili su pokušati dovažati meso iz Argentine u ledencima, ali nije uspjelo, takovo meso nema slasti ni kreposti. Bušni li pošast u Bosni kao nazad 2 godine, a nemamo još željezničkog spaja, bit ćemo u velikoj neprilici s blagom. Malo koje mjesto u Dalmaciji, da im zgodna mjesto za marvogojsvo kao naša Poljica. Nas Mosor zahtjeva ogromnu prostoriju, na kojoj ima krasnu uvalu ūtu i ūtiva voda, da bi se mogla gojiti marva. Ovih dana u pratnji gosp. Petra Pavičića, c. k. poglavarnstvenog veterinaru — kojemu i ovdje od srca zahvaljujemo na trudu i susretljivosti — kao predsjednik ove zadruge, obašao sam zapadni i podnevni dio Mosora povrh Žrnovnice, Sitnoga i Dubrave, jedno čitavo jutro uz priopćom luči pregleđali ūte, bunare, pašnjake, te smo se poduprili uverili, da bi se moglo odmah započeti sa gojenjem stoke sitnoga zuba i kašnje, iza kako se obrade pašnjaci, moglo bi se pokušati i sa većom marvom. Osobito ovo se odraža na sela, koja se pridrži Mosora: Sitno, Dubrava, Gata, Žvezdane od podneva, a sa sjeverne strane: Dolac, Srijane i Trnbusi. Bude li sklada i ljubavi za radom, može se ustanoviti marvogojska zadruga ili povjeriti taj posao ovoj k. gospodar. zadrizi. Vrhu ovoga neka se danas razpravlja i prihvati odluka.

Zahvala Vladareva.

Nj. Veličanstvo kralj upravio je obim ministrim predsjednicima i upravitelju Bosne i Hercegovine slijedeće ručno pismo:

Duboko ganut uslijed kletog čina, kom je mi otet moj ljubljeni sinovac za vrijeme dok je u neumornu radio, zajedno s njegovom velikodušnom i ljubljenom su-

PREDPLAĆUJTE SE NA „HRVATSKU MISAO“.

Prijobćeno.*

Gospodinu

IVU ANIČINU

odvjetničkom kandidatu, odgovornom uređniku „Hrvatske Rieči“

u Šibeniku.

Obziru na tendenciju vijest lista „Hrvatska Rieč“, za čije pisanje Vi odgovarate, o nekakvom manjku kod Spužvarske Zadruge, te o nošenju i šireprenju nekih na račun Krapljana, pozivljeni Vas, da se izjavite Vi ili pisac one vijesti vlastitom podpisom, ali ne uvijeno već otvoreno, čisto i bistro.

Prvo: Da li je manjak kod Spužvarske Zadruge, u čemu taj manjak sastoji i koji je uzrok tome manjku?

Drugo: Da iznesećete imena one gospode, koja se na račun Krapljana gospodarski nose i šepire?

Vi ste gospodin akademički izobrazeni i kao takvome ne dolikujte se u pitanju osobne časti govoriti ili pisati uvijeno. Odgovorite dakle na naša pitanja, ali bez doškočica i bez sakrivanja, da uzmognemo dati prilike Vama, dočinjući pisac vijesti, koja je kada diskreditirati našu Spužvarsku Zadrugu, da svoje tvrdnje dokaže pred sudom.

Za Spužvarsku Zadrugu u Krapnju.

Podpredsjednik:
Mate Jurić.

Članovi uprave:

Ante Ivančić, Ante Milutin, Ante Garma.

*) Za članke pod ovim naslovom uredništvo ne preuzima odgovornost.

Javna zahtjala.

Ovim javno zahtijavujem gosp. dru. Filipu Marušiću općinskom liječniku u Drnišu koji, svojom vještina, od smrte pogibije spasi mi suprugu sretno izvršiv porodnu operaciju na istoj. Poslije Boga dugujem mu vježtu harnost što mi je danas supruga na pogibiji.

Rujić, 3 srpnja 1914.

Strunje Mate p. Josipa.

BRZOJAVI „HRVATSKE MISLI“.

ZA SJEDINJENJE HRV. ZEMALJA.

SARAJEVO, 8. srpnja. Nakon sarađevskog atentata i onako slabe akcije nekih za sporazum Hrvata i Srba propale su. Hrvati rade na što tješnjem zbiljenju sa Muslimanima. Očekuje se velika akcija u prilog pravaškoj ideji.

SARAJEVO, 8. srpnja. Uzima se u obzir samo vježba česta osoba.

Ivo Svirčić.

PUTNIK ZA DALMACIJU

za jednu bečku eksportnu kuću
po mogućnosti za slijetanje
- prima se odmah. -
Uzima se u obzir samo vježba
česta osoba. .

ADRESA :

ROSENBERG
Hotel Troccoli -- Split.
Beč VI., Marijhilferstrasse 170.

PRŠUTA	
PRVE VRSTI	
PRODAJE PO K 2.60 KG.	
NIKO JURKOVIĆ	
SKRADIN.	
4-10	4-10

Navrnute loze.

Javljam p. n. občinstvu da imam liceprijeti broj navrnutih loza na zeleno, raznih vrsti podloge i navrtava. Prodajem uz umjerene cijene, uz kaparu od 20%. Za svaku vrstu jamčim.

Tko želi ubrzano doći do vina, neka sadi navrnutu lozu na zeleno. Pozivljenim kupcima, neka dodaju vidjeti kako uzdržavam razsudnjak, eda se oviđeđo o modernom radu i o dobrom uspjehu, a neka neveruju da je loza obolila, jer sve su to izmislio.

Prvić-Šepurina, 12. lipnja 1914.
Roko Vlahov Fogulov,
glavar selo.

RAZPUTST BOSANSKOG SABORA.

SARAJEVO, 8. srpnja. Pogovara se, da će bosanski sabor biti razpušten, a nakon razputstva, da će neki srpski zastupnici, upleteni u razne afere balkanske krize, biti uhapseni.

UAPŠENJA.

BANJALUKA, 8. srpnja. Ovdje uapšena četiri Srba i jedna srbinjka, jer odobravaju atentat.

RIJEKA, 8. srpnja. Ovdje uapšena četiri osobe pod sumnjom da su u savezu sa saraješkim atentatom.

SARAJEVO, 8. srpnja. Činovnik Žemaljske Banke Simo Mirav uapsen i obtužen radi uvrede Veličanstva.

Neki pravoslavni popovi hodaju u cijili, da ne budu prepoznati.

PLJAČKANJE U SARAJEVU.

SARAJEVO, 8. srpnja. Više pravoslavnih žena zatečeno je da plijene demobilizirane srpske dućane.

SUDBINA KNEZA WIEDA.

BEČ, 8. srpnja. Uporno se pronosi vijest o predstojećem odstupu kneza Wied. Wied bi imao odploviti na jednom austrijskom ratnoj ladji.

Prodaje se bezovlačno vrlo lijepa kuća na tri kata

u ovom gradu, u najljepšem položaju sjajom vid u široku ulici i na more, sa tri konobe i sa svim modernim konfortom. Umjerena cijena, eventualno i na obroke.

Za daljnje obavijesti obratiti se gosp. Ant. Cosolo (brijački salont).

u našeg vodju Dr. Milu i druge uglednije pravaše, koji se začlanile kao utemeljitelji doprinosom od 50 kr. Pomozimo našu uzdanici u plemenitoj patriotskoj akciji oko širenja i konsolidiranja naših redova.

Iz Ružića primamo: Ovih dana odljelo se sa svog poštanskog mjesta u Ružiću kod Drniša gosp. A. Milardović. Svom službenom činu vrstno je odgovarao, a strankom vazda sa zadovoljstvom pri bio. Svjedoči rastanak trajne njegove usponom u ovom narodu.

Sretan tako, dragi Ante bio i u ubavoj Marini, sa dobrom svojom suprugom! - B.

Grad i okolica.

GOSPODU PREDPLATNIKE molimo, da se sjete svojih dužnosti te nam čim prije poslati predplatu.

Pomen za žrtve, Nj. cesarsku i kraljevstvu Visosu blagopokojnoga Nadvojvoda i Prjestolonasljednika Frana Ferdinandu i Njegovu blagopokojnu suprugu, obdržavala se je u četvrtak kod Trgovačke škole uvašavanja. Iako su nastupili školski pranici, a učenici bili odpušteni, upravitelj škole dao je pozvati sve učenike na 8 sati večer, da prisutstvuje užročnom pomenu, na isti putopisnici u subotu zadužinama u stolnici crkvi, a oni pravoslavne vjere parastosu u nedjelju.

Sastanak predstavnika sela. Jutros se nadio na okupu u vatrogasnem društvu predstavnici s vih sela občine Šibenik. Odaziv je bio iznad očekivanja. Svi prisutni seoski čestnici i odličnici odusevljeno odobrili slogan hrvatskih stranaka i izjavili da pučanstvo njihovih sela stoji k jedan čovjek uz složne stranke predviđene po zast. dr. Dubliću i po dr. Ilijadici. Grohotan smijeh izjavio je da se Srbi eliminiraju iz javnoga života, te naglasuje, da agrarna pitnja ne smije biti riješeno njima u predlogu.

„Pravaš“. Stigao nam je 5 broj „Pravaš“ glasina hrvatskog akad. pravaškog dještva. Ovo je jedini naš omladinski glasnik, koji je uredjivan u skroz pravaškom duhu. Iz cijelog sadržaja i svakog reda odiše ljubav i osjećaj za rodjenom grudom. Bogat mislima, obilan svakovrsnim gradivom, specijalno iz dječjih krugova: naših nadobudnih pjesnika i literata. Vrlo sam prijetljivo dosadašnjim urednikom B. Jurišić mora ostaviti uredništvo radi svojih zvančnih posala; no ipak občaje svoju izdaušnu pomoć, i prijatelje i znanje, da i oni isto tako ustraju na započetom radu.

Razboritom, pronicavom i krepkom djejkom pravaškog vata octrao je naše stanovništvo prema nacionalistima. Jačanje hrvatske državne misli na starodrevnom teritoriju hrvatskom uz deviz: Ostvarenje Velike i Slobodne Hrvatske. To je apsolutni problem narodnog jedinstva troimenog naroda — naš ideal. Bistrim razlaganjem uvjerljivo tumači pravaško načelo solidariteta način negacije srpskoga i eksluzivizam hrvatskoga, nego slog u radu za oslobođenje zemalja, koje spadaju skupu Hrvatske države bilo u kojoj formi, do konačne samostalnosti i neovisnosti.

U članku „Pravašu“ E. Kumiću kristaliziran je rad čelik-patriote kao pravaš ne samo u javnom političkom radu nego i njegovim obilnim književnim djelima. „Hrvatska može propasti samo izdajstvom svojih sinova. Ovo neko dobro upamtio naši moderni skeptičari i kukavelji, koji se boje za opstanak Hrvatsva i zbog toga se bacaju u naručaj i Beču i Pešti i Beogradu, ne znajući da baš svojom mašodrušnošću i očajom kopaju grob svojodavni. Nema slobode bez žrtava, nema slasti po tdujnoj milosti.

Uvodenjem je posvećen A. G. Matošu. Autor se služi citatima iz njegovih djela; osim toga nekim episodama iz prijateljskog općenja da u potpunu slići djele karakter i značajke Matoša — pjesnika književnika. Pjesme su jezgovite i dobre.

Treba da svaki pravaš materialno podupri potvrdi našeg podmladaka, ako želimo, da list bude mogao odgovarati pravaškim potrebama; odraz mišljenja i naših potreba; žarište oko kojega okupljamo sve dobro mišljeće i nesrebne omladince, u doba kada se sve stranosti razmehati nacionalističku propagandu. Ugledajmo se

sta, da sumnjiči, lupežata, da ruši sve što joj na putu, ma bilo to najplementija stvar. U nemogućnosti da se pozovu ma i na jedno jedincato djelo, koje bi im pribavilo harnost i privrženost bar i najmanjeg sela, hvataju se sredstava koja su prirodjena jedino razbojnici. Prvi je počeo na tom putu jedan ludjak, Držković, prihvatio je alkoolista Pavao Roca, dok arnaut Krstel nalazi da je dočinjen njegovoj zaplotnici koju čudi skrivali se iza ledja Aničina.

Baciše se hijenskom pohlepnošću na dvije naše ribarske zadruge, na Spužvarsku zadružu i na Ribarsko-koroljarsku zadružu, da lažnim vijestima izazovu smutnju i uzranjanu u pučanstvu, da ih diskreditiraju. Korialjskoj zadruzi na čelu je zast. dr. Ante Dublić, i već zato smatramo suvišnim baviti se lažima koje proti njom banda iznosi. Ali njima je do toga, da posjedu buntu i uzranjanu u Krapnju, i zato onako banditski oborišće se na ljudi na Spužvarskoj zadruži.

Poznato je, da je osoba, koja vodi poslove obih zadruža, bila za to zamoljena od obih zadruža, od vidjenjih ličnosti u redom i od samih vlasti. Već dve godine redom dotični gospodin molio je, da ga razterete tog posla, ali morao je da se prikloni občoj želji, budući nije se moglo da bezplatno voditi onaj veliki i težki posao.

Ribari spuga imali su od ove zadruge ogromne koriste. U prvome redu ribari su prodavali zadruži svoje spuge 100 po stokupljaju (35-36 K) nego ih prodavali prije (18 K). Jedan trgovac iz Italije, koji kupovao pri ribarima Krapnje spuge po 18 K, morao ih je one iste godine kad zadruža ustanovljena plaćati po 36 K. Na ovaj radnici cijena ribari spuga ukesali su odlik zadružna postoj 40.000 K. Više, Svi, zadružari su u zadruze pozajmivali novac do 1000 K, potrebit im za ribanje spuga i placili zato samo 2 po stó kamate, a prve godine kamate uobči-nisu plaćali.

Na drugom mjestu donosimo, što na ove banditske napadaje odgovara uprava Spužvarske Zadruge, sastavljena od samih čestitki Krapljana. Za das ovliko, u očekivanju, što će dična banda na izazov uprave zadruze.

X pokusi sa novim gasilačkim strojem. Kako već javisemo, dne 3 tek, majstrovino vatrogasno društvo izvelo je pokus na novom nabavljenom turbinomotorom streljalicom. Ova postavljena na morskoj obali s sisavicom od 6 met. dugom, te ručnom cijevi od 45 met. dužine, ustanicom od 21 mm. promjera, bacala je mlaz od 40 metara u visini. Sa dva mlaza također na 45 met. dužine ustanicom od 21 i 18 mm, bacala je mlaz od 35 met. visine. Producirana je mlaza 100 litara na minutu. Ista je 4 cilindra i 10 konjskih sile, magnetično paljenje sa i svjećicama, dočim hlađenje motora obavlja Thermosyphon.

Streljalica je radila su 10-11 atmosfera, te je bacala 900 litara na minutu. Ista je 4 cilindra i 10 konjskih sile, magnetično paljenje sa i svjećicama, dočim hlađenje motora obavlja Thermosyphon.

Dotični streljalica, bijaše nabavljena od družava „Union“ iz Beča, a sagradjena od tvornice R. Cermack u Českim Toplicama. Kušnja toli motora koliko pumpa bila je provedena uz podpunu zadovoljstvo zapovjedništva te občinske vlasti.

Specijalista za očinje bolesti u Trstu Dr. Albert Botteri operirat će i konzultirat će u Šibeniku od 13 do 19 jula. (Hotel Krka).

Jedan šmrkavac, koji reflektira na mjesto upravitelja Sjemenički knjižare u Splitu, da u radu na Krstel-Držkovićevu listu, dozvolio se je neke šale sa proglašenom za nedjeljni našu skupština. Dionićar Leonove tiskare natopljije ga preporučuju.

Izbudjen jedan zlatan lanac, te se pošteni nalaznik umoljava, da ga pred u našoj tiskari.

I soba sa pokucstvom iznajmljuje se od 15. srpnja. Posebni ulaz. Upitati se u „Hrv. Zadružnoj Tiskari“.

RJEDKA PRIGODA STALNOG I DOBROG POSLA! Radi preuzetja druge posla pružava se još 2 stroja za pletenje bjećava i guća. Dobrim kupcima daje se i na mješevne odplate. Tako kipi stroj imat će bezplatnu pokupku. Za obavijesti obratiti se JOSIP JADRONJA — ŠIBENIK.

TRAŽI SE jedan dobar radnik za trgovinu cipela u Šibeniku. Pobliže obavijesti daje uprava „Hrvatske Misli“.

Da postigneš obilan prirod svoga rada na poljodjelskom polju morati ćeš pognojiti svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40⁰ KALIJEVOM SOLI ILI KAINITOM
15-16⁰ KALCIUMCIANAMIDOM
16-21⁰ THOMASOVOM DROZGOM

i to prama uputama koje svak može da zatraži bezplatno kod podpisane, bilo ustmeno ili pismeno. Ista tvrdka zanimanicima dijeli poučne knjižice o uporabi gnojiva za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cjenile od istoga.

Ova gnojiva dobivaju se izključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpaćavaoc, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica

GRUBIŠIĆ & Comp. :: Šibenik.
(brzjavni naslov GRUBARES — telefon br. 56.).

OBJAVA.

Dajemo na znanje p. n. Obćinstvu da smo otvorili prodaju:

živoga vapna
uz cijenu od kruna 2.60 za sto kg.

ugašenog vapna
uz cijenu od kruna 2. za sto kg.

sve franko tvornica Crnica-Šibenik.

Naručbe upućuju se na adresu BATTIGELLI e ROSSI - ŠIBENIK.

Sa veleštovanjem
Pec za proizvadjanje vapna
— u Šibeniku. —

AUTOGARAGE

NAJAM AUTOMOBILA.

Javljam p. n. obćinstvu, da sam otvorio

**Autogarage
i najam automobila
novih, vrlo elegantnih, za 4 i 5 osoba.**

Ciene veoma umjerene.

TELEFON Br. 61.

NIKO ROSSI.

Najprikladniji dar za svaku prigodu jest

**INGEROV ::
ŠIVACI STROJ**
kojim se može šivati, vezti i vrpati.

Singer Comp. šivači strojevi
dioničko društvo
ŠIBENIK, glavna ulica.

OSIGURANJA ŽIVOTA

u raznolikim najnovijim, modernim i vrlo povoljnim kombinacijama preuzima jedini domaći osiguravajući zavod

„CROATIA“

Osiguravajuća zadruga u Zagrebu. - Utemeljena god. 1884.

CENTRALA: Zagreb, u vlastitoj palati, uga Marovske i Preradovićeve ulice.

GLAVNA ZASTUPSTVA: Osiek, Rieka, Sarajevo i Ljubljana.

Podružnica u Trstu, Via del Lavatoio br. I. II. kat
Telefon 15-54.

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete slijedeće vrste osiguranja

I. Na ljudski život :

1. Osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti.
2. Osiguranja miraza.
3. Osiguranja životnih renta.

II. Protiv šteta od požara :

1. Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica industrijskih poduzeća).
2. Osiguranja pokretinja (pokućstva, dučanske robe, gospodarskih strojeva, blaga itd.)
3. Osiguranja poljskih plodina (žita, sjena itd.)

III. Stakleni ploča protiv razlupanja.

Zadržava imovina u svim poslovnim granama iznosi . . . K 3,375.050.88
Prihod premije s pristojbama K 1,571.135.97
Isplaćene odštete od postanka zavoda K 6,400.996.52

Sposebni posrednici i akviziteri primaju se uz povoljne uvjete.

Zastupstvo za Šibenik i okolicu

VLAĐIMIR KULIĆ - SIBENIK

Naslov za brzjavje: „JADRANSKA“.

CENTRALA U TRSTU

Via della Cassa di Risparmio 5
(Vlastita kuća).

PODRUŽNICE: Dubrovnik — Kotor —
Ljubljana — Metković — Opatija
Šibenik — Split — Zadar.

Kupon založnica Žemaljino ve-

resijskog zavoda Kraljevine

Dalmacije plativi 1/11.

kao i uvitčene založ-

nice unovočuju se

podružnica.

Jadranske Banke

u Trstu i svih

nijezinih po-

državnih po-

družnica.

Dionička glavnica K 8.000.000. —

Pričuva K 700.000

Pratnica K 100.000

Pratnica K 100.000